

Dvě radostné události...

I. Poslanecká sněmovna schválila návrh na získání občanství České republiky černobylských krajůn ve zkrácené době. Splnilo se tak toužebně očekávané jejich přání. Zvítězili. Blahopřejeme.

2. Z kazašské republiky repatriovala I. česká rodina. V krátké době se očekává návrat dalších rodin do staré vlasti. V obou případech se úspěšně projevilo velké úsilí mnoha činitelů, především pak naší veřejnosti. Podrobnosti budou uvedeny v dalším čísle.

ZPRAVODAJ

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

7/95
ročník 5

ÚVODNÍK

Motto:

51. výročí karpatsko-dukelské operace. Pro volynské Čechy byla a je velkou bojovou epopeji. Její odraz musí být trvalý.

Sanbat

Moje vzpomínka na "SANBAT". První dny krvavých bojů a zádušného neplátkelského pře-
padu v prostoru Machnusky a Vrcaneky přinesly s sebou velké množství našich raněných. Zdravotní prapor 1. brigády byl v té době nedaleko Krosna v maličké obci Švězova Polska. Velké stan v plnily funkci polní nemocnice. V nich se třídili ranění, ošetřovali, poskytovala se jím první pomoc, připravovali se k operaci. Operovalo se domoci i noci. Ti, kteří byli schopni převozu, byli po osetření odváženi do tylových nemocnic v Sovětském svazu, ostatní leželi v nemocničním stanu. Záplava raněných neustále rostla. Jen 13. září zaznamenal zdravotní prapor 1. brigády 339 raněných. Za jediný den! Naši lékaři Dr. Engel, dr. Škvářil, dr. Zinger, dr. Engelová, dr. Hönig, dr. Křížek a dr. Scher nezhal chvilku odpocinku, a pestro nebylo v jejich silách ošetřit a včas opravovat každého, kdo to potřeboval. Životy raněných osvědčily se závislostí na jejich včasném zákroku. Proto k nám byli přiděleni i sovětí lékaři. U 1. brigády to byli dr. Karpíček, dr. Charlamov, dr. Děmět'jev, dr. Pavlovec a dr. Antuškov. Nej-
novomládeční, ale i zdravotní sestry měly totík práce, že nebyl ani čas na ten nejnáročnější odpocinek, na spánek. Prtože jsme v těchto těžkých dnech chodily výpomáhat i my, ženy z jiných oddělení. Nepřiměl k lidem, kteří bez obtíží snášeli pohled na krev, na bolesti jiných. Přesto jsme si ihned rozhodla všechnem svijí volný čas věnovat výpomoci v sanitáru (sanitární batalionu). Hned v vchodu do stanu jsme se setkala s malou, stíhlou dívenkou, jejíž téměř dětský obličej prozrazoval tak hlubokou únavu a vyčerpanost, že me bezdéký napadla myslenka: "Vzdýt je ji sotva patrná let, co zde dél, proč není doma, u maminky?" Bylo jí osmnáct. Stázkina Kučerová se jmenovala a byla operační sestra. Pocházela z Českých Novin v Dubně na Volyni. do armády šla společně se svým jediným bratrem, ten však byl nekde v zálozech u 1. brigády jako pruzkumník. Tam jsme poznala i sotva osmnáctiletou Jitřinku Suchou z Volyně. Její otec byl nemocen, nevzal ho do armády, bratra neměla, byla jedináček, a tak se na frontu přihlásila ona. Takové hezké děvčátko, které válka zastiňla v těch nejkrásnějších letech.

Neznaла ještě žádné zábavy, nebyla v tanec-
ích, o plesech slyšela jen z výprávě. Dohle-
však již poznala válku i zkázu, kterou s sebou
přinášela, lidskou bolest a utrpění. Několik
dní v nemocničním prostředí mi dalo možnost
osobně poznat tu nepopsatelnou výčerpávající a
odpovědnou práci všech těchto členů, kterou
dovedou ohromit jenom ti, kteří tam s nimi
v tomto nejtěžším období bojují pracovali.
Proběděla noc mezi těžce raněnými s nejlepší
vůli pomocí, avšak s vědomím úplné bezmocnosti
proti takovýmto krutým zásahům války
mě úplně duševně vyčerpala a velmi rozrušila.
Věděla jsem však, že nikdo, a především ranění,
nesmí poznat, co právě cítí. Musela
jsem se přemoci, snažila jsem se, aby i ta
nejneplatnější pomoc z naší strany jim dávala
pozitivní jistoty, že o ně nejen staráme, ale že si
jich i nesmířit věžíme. Ráno máme vystřídalá
jina žena. Venku již slunceční paprsky ozářovaly
krajinnu. S úlevou jsem dýchala čerstvý
raní vzduh, bez zápušť kuchaře a chloroformu.
Před vchodem do velkého stanu
chirurgie stál dr. Škvářil. Na obličeji
mu byla znát únavu, vyčerpanost, nevyspání.
Jeho bíly plášť byl cely potřísněn a zmařený
krvemi. Směrem k nedostavenému domku slá
skupina čtyř sanitářů, něco nesly v pláštěnce.
Za chvíli jsem je viděla vracet se s prázdnou.
Závadovský me donutila jí směrem k budově,
na níž scházelka stěcha, dvěře, okna. Vešla
jsem dovnitř. Pohled, který se mi naskyt, snad
částečně vybledl, avšak dojem, který ve mně
zanechal, nevymizí nikdy. Mě sevřené hrdlo
nevadilo ani hlásku, jen v ústech jsem cítila
nevyslověnou bušení, divný hukot, před očima se
mi roztančila černá kolečka. Jak dlouho jsem
tam stála opřená o led' než nevím, až něco
teplého na obličeji mě přivedlo k vědomí.
Cítila jsem, že mi slzy tekou po tvářích i jen
jich hořkost v ústech. Na zemi, až téměř do
tmifetrové výšky, byla velká hromada lidských
končetin. Slunce se opět vyhouplo o něco
více, a tak osíce osvětlovalo hrozný, neobvyklý jev.
Hned blízko mne výčnělata natažená
noskovské žlutá paže, jejíž mírně postovená
dlaně jak by volala o pomoc, ta nahoce se mi
zdála sevřená v pěst, snad hrozila všem těm,
kteří jsou pívodí této zkázy. Snad je zde i ruka toho mladíčkého chlapce, určitě i noha
toho vousatého taťka, které jsem v noci osetřovala...
Jistě každá z těchto nehybných,
která byly vysoustruňovaných paží, ještě včera
svírala pušku či samopal, aby spravedlivě
mstila své blízké kamarády, aby odpínačela za
Lidice, Ležáky, Český Malín, aby pomáhala
probojovat cestu domů, do vlasti. Byla jsem

opět na vzdachu. Nechápala jsem, jak může
slunce vycházet právě tak jako včera, když je
na světě tolik bolesti. Všemi svými smysly
jsem vnímala hrůzu a páku lidské krvidy. Je
tak nesnadné vylíčit vše to, co člověk cítí v
takových okamžicích, avšak jsem přesvědčena,
že velké zážitky, at hrůzy či pěkných vzpo-
minek, nevymizí z lidské paměti nikdy.

Marie Pánková. Žatec.

Domov

Cítět jsem ve Zpravodaji již několik článků od kamarádky z Kuchyně Jitřiny Suché, dnes pií Zárecké. Po přečtení článku "Kytice fialek" jsem si vzpomněl, že když jsem byl u Dukly ranen a památku mé přivedl na naši ošetrovnu, ostřívala mi jako první člověk práve ona slovy: "Vašku, co tež to zášlo, nebo se, všechno hude v pořídku" a poohlídala mě po tváři. Dodnes to pochazení článku v mé vědomosti, a i omalně lečit a uzdravovat. Když mě lékaři vyměnili střípky, byl jsem převezen do sovětské nemocnice ve Lvově. I tam se mi dostalo veskerej péče a doktorka, která se jmenovala Marie Anna Parchymovna, mi také říkala: "Ujícaslav, ty budeš zdrav, ty budeš žít" a osud mi opravdu dopřál, abych žil.

Bojovníci starého Ríma říkali: "O quam dulce et decorum est pro patria mori." O jak přijemná a sladké je umřít pro vlast! A vý všichni svobodné dívky, provdané ženy, mladí hoši, kteří jste si připisovali látu, aby vás přijali do naší jednoty, i vy, některí veteráni, kteří jste bojovali už v Zborově, jste byli ochotni za svobodu svého národa, která je člověku tak drahá, položit svůj život. Přítom ninoz i vás mohli v klidi počkat, až bude po vše...

A hodně bylo těch, kteří si potichu a na-
posleky mohli jen zezapletit, protože už neměli
více sil - umírát za vlast.

Náše uznání patří i ženám, které vyu-
žaly boku, neboť jejich přítomnost nám
dodávala sil a zmrzlouvala i bolest ze zranění.

Zákon přírody jsou neuoprosné, ná-
še dílo méně. Ale věřím, že v historii národa
bude pamatováno na to, že ve dřívě
světové válce v Volyni Češi bojovali po boku
svojenců proti nepřítele.

Přál bych si, aby náše poměrně malá, ale
zato tak krásná země už nikdy nepotřebovala
zahraniční odboj. Avy tady byly novýz nás
domov, po němž jsme my všichni Volyniané
tolik toužili.

V. Malich, Jaroměř

Setkání s vlastí

Sotva jsme se na predsumutně očetřovně v Barvinku trochu zařídili a zabysteli, přišla k nám první zeřaněných z fronty. Krvavé boje u obou Komárnické, Krajní Porubky a Medvědzí si vyzaýdaly ty největší a nejtěžší oběti. Zběsilé bandy SS a Vlasovců se nemohly smířit s tím, že tak značně profidlé fády čs. jednotek stále postupují dál a vylučují je z jejich výhodných a dlouho připravovaných pozic.

Teprvé za několik dnů, kdy na očetřovně byl poměrný klid, jsem se rozhodla, že podniknu malou vycházku. Československé hraniče mě připravovaly přímo magneticky.

Nefekla jsem nikomu nic - v takových okamžích je člověk nejdříve sam, ačkoliv stejný pocit jsem asi měl všechni. Vykročila jsem ze stanu na blávitovu cestu, směřující k silnici a vinouci se okolo napojozeného Barvinku až k místu, kde se tyčí hrančíni sloup. K dovršení mě slavnostní náladě mě cestou minul generál Svoboda, který na svém grošáku pádlil k předním linijim. Viděla jsem svého nejvýššího velitele napospodu při společné příseži těsně před odchodem na Duklu. Dnes to byla sice náhoda, ale vzhledem k cíli mé cesty se zdál byt přímo symbolický ...

Konečně jsem stála na posvátné půdě. To je tam práva vlast! Žila jsem v cizině necelých 20 let, než jsem dočkal tohoto okamžiku, abych ji spatřila. Jaké to však bylo setkání!

Tři generace volyňských Čechů u sítě vlasti tvorily své představty, které neposkodily ani hrůzy obnovy světových válk. Anež je nepokrívají různé vlády, které se za tu dobu na Volyni vystřídaly.

Nečekávala jsem, že budu vidět všechnu tu krásu hned napropř. To, co jsem znala z výpráv, z knih a obrázků, by se ani na ten kousek v dohledu neveselo. Ale ta smutná spouště, zanechaná procházejíci frontou, byla nad mě očekávání. Krajinu kolem nás výrazně stopy krvavých bojů, které se tu před nedávnem oděravaly. Tu první hrůzu smyly déstě, ale zustal tu žalující les, posčezený dělostřeleckými náboji a minometry. Rozrýta pole budou ještě dlouho svědit o zápase na život a na smrt... Vpravo ode mne se rýsovaly dvě dlouhé fády hrůzy našich padlých. Četla jsem na jedlových křížích známá i neznámá jména. Nescházela tři ani generál Sázavský, který padl přímo na hranici a byl pochován v jedné fádě s ostatními vojáky. Žili spolu, umírali spolu a nyni tu leží neodloženě - spolu... Dosla jsem pro větvíky chvojí, aby ten hřbitov nebyl tak smutný a nevlídný. Za obzorem se znovu začala ozývat střelba, zase padali a umírali naši bratři, aby nám bylo dopřáno tento zít v miru a klidu.

Tento tenokamžík vzpomínám ve svém podbořanském domově, a ačkoliv jsem vidiela hodně krás naši země, tem ušek u hrančíniho sloupu bude pro mne ze všech nejkrásnější a nejdražší.

Jifina Zárecká-Suchá, Podbořany

Dokument k Českému Malině

Na nacistický zločin v Českém Malině 13. července 1943 reagovala také ukrajinská pravoslavná církve. Publikujeme podstatnou část z dopisu rovenského biskupa metropolitnímu administrátorovi v Lucku.

"Pokládám si za čest Vám s hlubokým smudem oznámit, vzhledem ke zprávám ze dne 14. července 1943, strašnou až dosud neznámou zprávu o vráždění ukrajinského a českého obyvatelstva ve vesnici Malin, okr. Ostroh, prov. Dubno. Lidé byly násilně odvedeni do místního dřevěného kostela a upáleni zařízna. Ti, pro které nebylo v kostele místo, byli odvedeni do bývalého obecního domu a do stojí a také byli upáleni. Celkem bylo zařiveno asi 850

osob. To všechno udělalo Gestapo za spolu-práce Ukrajinů a Poláků. Výkřiky tříplicích lidí v ohni byly slyšet až na 3 míle od tohoto místa. Tamnímu faráři se podařilo utéci. Očekáváme ho, abychom se dověděli přesné informace související s touto strašnou událostí. Zpráva o této fátech nám byla sdělena otcem Vasilem Červinským dne 19. července 1943. (...)

Když uvážíme, že tyto metody "pacifikace" obyvatelstva ve 20. století prováděné správními orgány, jsou neslučitelné nejen s křesťanskou etikou a morálkou, ale odpovídají i bežné lidské morálce, aže připomínají obdobu kruhých perzekucií křesťanů za dceře Maxmiliána, který v roce 302 upálil 500 křesťanů v chrámu v Nikomedii. Mám čest Vám vyzvat, my Pane, jako hlava ukrajinské autokefální církve, abyste informovali generálního komisaře o tétoč neslavenských fátech dábelského hryhalování obyvatelstva německou policií, za spolupráce nekresťanských Ukrajin a polských disidentů, a abyste podal ostrý protest ve jméně biskupství ukrajinské autokefální církve proti neluhuminnímu jednání s ukrajinskými a českými ortodoxními obyvateli."

Jaroslav Vaculík

Vyhlašení obce Český Malín

K 52. výročí vyhlazení obce Český Malín na Volyni jsem k této tragické události přednesl krátkou vzpomínku u památníku Českého Malína v Žatci.

Jsem jeden z mála očitých svědků, kteří tu tragedii přezívali. (Byl jsem zrovna jak pacient v nemocnici v Malíně).

Tohoto vzpomínkového aktu jsem apeloval na naše krajanu a představenstvo Čechů z Volyně, abychom pomohli zachránit Malinský hřbitov a památník v Českém Malíně na Volyni. Podle současných očitých svědků se tento hřbitov velmi zanedbávaný a neudržovaný, což je nedůstojné.

Nauhráv proto založit kontro u opravy a úpravy tohoto hřbitova a památníku pro zachování památky obětem umučeným fašisty.

Checene, aby si další generace připomínaly vyhlazení české obce. Podle mých informací by byla paní Pánková ze Žatce, která právě pořádala do místní zájezd, ochotna pomoci organizací. Je velice očekávána a udržuje dlouhé kontakty s našimi krajanými na Volyni.

B Bohumil Filipk, Zatec

Návštěva rodné obce - Kupičova.

Ve dnech 12. až 16. července t. r. byl uspořádán cestovní kancelář Panceř zájezd rodáků z obce Kupičova na Volyni do rodinných míst. Zájezd se mimorádně vydařil, počasí po studených dnech mnoho radou. Jen jsme velmi litovali, že ještě zůstalo v autobusech několik neobsazených míst, která mohly koupýt všem rodáci využít.

Ubytovány jsme byli v hotelu "Lesní píseň" v Kovelu, odtud jsme podnikali celodenní výlety a to dvakrát do Kupičova (30 km od Kovelu), jednou do Lucku a do Českého Malína. Méli jsme dostatek času na seznámení se s městy a současným životem ukrajinského lidu.

Dnes můžeme hodnotit, že to byly dny krásných a uchvatných prozídk, dny oživování významné z našeho mládí, zvláště dojmemných pro návštěvu rodné obce. I když množí z nás již pro domovenu dobroce, byly znicené za výkly, mnohy byly však již znovu postavené dřevěné domky nové. Kladně jsme hodnotili nový stav v obci (školu, zdravotní středisko, vodovod) a asfaltové cesty v celé obci. Uvidil nás klid a malý pochyb v obci. Chyběl nám aktuální hospodářský život, který tam však z nás došel. Ze obec žijí přesvědčeně nás brzy skupinky dětí, které přítomnost autobusu a je-

ho české posádky probudila z denního poklidu. Brzy jsme byli kamarádi díky sladkosti. Našli jsme v obci i dva kamarádů, a to paní Marii Kajkovou sedmdesátiletou a paní Emu Legnerovou, nejstarší občanku Kupičova devadesátiletou. Neimgrovily, zůstaly v obci do našich dnů. Náš setkání s nimi bylo dojemné, všechny nás vitaly a život.

Naučili jsme také místo, kde stával Český Malín a položili jsme věnce k památníku obětí. Rozloučili jsme se s těmito misty naší hymnou. Byla nám umozněna návštěva polského lesního partyzánského hřbitova v Zamyslích, kde odpočívají polští bojovníci 27. divize AK, kteří měli nemalou zasluze na přežití obce Kupičova v dobách banderovského nebezpečí. Návštěva jsme ukončily přezvem "Bože cos Polko".

Bily to nezapomenutelné dny, které plynuly v dřívější závěti. Libily se mladým a mnohým z našich starších se splnili sen. Ještě jednou napospolu viděl rodny kraj. Nezapomenutelné byly i večery v hotelové hale, kde jsme si společně zazpívali při celodenním shonu naše české, ale také ukrajinské a polské písni, které jsme znali.

Bily to nádherná krajanská společná akce. Účastníci zájezdu budou jistě dlechlou vzpomínkou. Vážme si účasti našich zahraničních krajanů a to bánskou Josefa Tománka z USA, Jaroslava Kytyla z Kanady a Marie Filipové z NSR. Byli opravidu jedineční. Dnes již fenoty z toho zájezdu nám budou tyto dny připomínat. Vše díky p. Marušce Pánkové za uspořádání a řízení zájezdu.

Jen více takových krajanských podniků!

Z pověření účastníků zájezdu S. Tösser.

ZPRÁVY Z REGIONŮ

OZNÁMENÍ

Z technických důvodů se nemůže konat setkání domažlického regionu, ohlášené na 21. 10. 1995.

Region Šumperk

SCVP, region Šumperk, děkuje všem, kteří se dne 16. července 1995 v Novém Malíně zúčastnili pietního shromáždění spojeného se Svatou liturgií za novomilnský mučedníky. Za pěkného počasí se příšli jejich památec poklonit asi 200 volyňských Čechů a obyvatel obce.

Za region Šumperk Václav Jon

Výskov na Moravě

Dne 12. června 1995 se v Posádkovém domě armády ve Výskově seslali členové SCZV výchovského regionu, aby zhodnotili svůj podíl na přípravě a průběhu akci k 50. výročí osvobození okresního města Výskova vojsky druhé skupiny armád marsála Malinovského.

Nedostatečná účast členů na schůzi byla ovlivněna tim, že ráda členů - bývalých příslušníků vojenských jednotek 1. čsl. armádního sboru - přebírala na generálním konzultátu RF v Brně medaili k 50. výročí vítězství ve Velké vlastenecké válce.

V úvodu schůze bylo minutou ticha vzpomnuto na zemřelé: Alžbětu Krámovou z Martinovy, Naděždu Diasovou-Novotnou z Dubna a Václava Dvořáka z Dombrovky.

V dalším bodě Josef Kulich, člen SCZV a předseda okresního výboru ČSBS ve Výskově zhodnotil akce uskutečněné ve Výskově k 50. výročí osvobození Výskova a ukončení 2. světové války slovy:

Letošní vzpomínkové akce osvobození na Výskově se dle příjivých oslav podstatně změnily. Za zvuky kostelních zvonů byly položeny věnce a kytiče ke všem památníkům a pomníkům obětí nacismu, padlým občanům na frontách druhé světové války v zahraničí a vojákm osvobozeneceských armád. Byly položeny věnce k bustě starosty města, zavražděného v Osvětimi, památníku prezidenta ČSR T. G. Masaryka, k památníku legionářů, padlých

v první světové válce, padlým a zemřelým ruským vojákům v květnu 1945. Kladem bylo, že u všech památných míst stál vojenský čestné stráže. O dva dny později se za zemělé konala v místním chrámu mše svatá.

Ve vyškovském muzeu byla zahájena vernisáž k výročí okupace. Výstava v roce 1939 a výročí osvobození Vyškovská, která se uskutečnila den 28. dubna 1945.

Vaclav Peneška, předseda regionu

nejen bohatou barokní výzdobu, ale i pohodlné židle. Ze převozování členové z litoměřického regionu neni třeba ani zdůrazňovat, jejich aktivita je známa.

Kromě dr. St. Slavíka z Národního muzea promluvila mistropedagogyně Sdružení Miluše Dědková a J. Hofman provedl účastníky výstavy. Při závěrečném hodnocení připomněl ředitel pořadajícího muzea, že časově i prostorově spojení obou výstav jejich účinek umožnilo. "Navštěvnici se na výstavě komplexně dovedly o osudech volyňských Čechů černobylských krajany, což účinně vyuvalo různé fany, které byly uměle živěny právě zde na Českolipsku" zdůraznil a pokračoval: "Výstavu Osudy Čechů z Volně prosvědčil prednostařek ořechenského úřadu Mladá Boleslav, Liberec a Teplice, kteří si při sliběném jednání našli čas k její návštěvě a byli mile překvapeni."

Šrhnutí: Výstava Osudy Čechů z Volně se konala v Okresním vlastivědném muzeu v České Lípě (Augustiniánský klášter) ve dnech od 17. 5. do 17. 7. 1995. Mimo základních 22 panelů bylo vystaveno v 6 vitrinách 56 exponátů z volyňské sbírky Národního muzea. Poprvé zde byla veřejnosti v prodeji Historická mapa českého osidlení na Volně vydána Šdřením.

Výstava navštívilo kolem 300 osob a více než dešet školních tříd. V knize ohlasů jsou uvedeny záznamy či podpisy více než 120 osob. O výstavě referovaly před zahájením dvoje regionální noviny.

Okresní vlastivědné muzeum: Náměstí osvobození 29., Česká Lípa 470 01, tel. (0425) 22 911. Shiký regionální, exotického pravidla přírodní i národnostní. Pobočka muzea v Doksách: Památník Karla Hynka Mácha. Pobočka v Krasových Královský rychn - expozice lidového bydlení. Hlavní budova a pobočky otevřeny čel. téden kronek pondělí a úterý (zájemci si mohou telefonicky dojednat návštěvu i v tyto dny) od 9 do 12 a od 13 do 17 hodin.

St. Slavík (NM), Zd. Vítáček (OIM Č. Lipa), J. Hofman (SCV).

Ještě jednou o výstavě OSUDY ČECHŮ Z VOLNĚ v Litoměřicích

Litoměřickou etapu volyňské putovní výstavy již před námi v letoním čtvrtém čísle Zprávy dobre popsal paní Věra Suchopárová. Doplňme lze jen málo.

Zasloužili ocenění ištíři pracovníci Okresního muzea a členové SCV z litoměřického regionu při propagaci výstavy prostřednictvím kabelfovej televize, jejíž ředitel je volyňského původu a s pomocí místního tisku. S radostí konstatujeme, že kromě zástavy v Praze nevyslala jinde výstavu a činnost SCV věří zájem sdělovaných prostředků než v Litoměřicích. Dnešní Litoměřicko, České noviny a Severočeský deník uveřejnily bezprostředně k výstavě devět článek. Nejdohlednější je série čtyř článků uveřejněných v deníku Dnešní Litoměřicko o historii Čechů na Volně z praxe pracovníci okresního muzea O. Doskočilá. Nezávisle na výstavě uveřejnil Severočeský deník rozhovor s mistrem Eduardem Hakenem a s dalším volyňským Čechem akademickým malířem Rostislavem Zárybnickým. Velice hněná je reportáž o činnosti SCV, uveřejněná v deníku Dnešní Litoměřicko při příležitosti celostátního soutěže členů SCV v Litoměřicích den 13. 5. v němž se autorka věnovala mino jiné nejterverjnějšemu počtu SCV, když je vydat. Historické mapy českého osidlení na Volně.

ochlasi. Jsou mezi nimi také Angličané, Němci, dokonce Australané a jeden Severoameričan.

Podekujeme těm, kteří připravili přesné poszení po vernisáži. SCV z litoměřického regionu se i zde představovali jako zdavní organizátori a výstavní hostitelé. Jejich zásluhu chceme však připomínout ještě jinak. Proto se do Litoměřic ještě jednou vracíme.

V březnu 1994 jsme se obrátili na všechny vedoucí regionu s prosbou, aby nám napsali, jak proběhl sber exponátů pro výstavu v jejich regionech. Cháli jsme pak ve Zpravodaji poděkování organizátorům sberu a samozřejmě, jmenovitě, dárce významných exponátů. U nejzajímavějších exponátů jsme cháli stručně uvést jejich historii. Zkrátka, za čerstvě paměti zachytit svědectví pro budoucnost o tom, "jak se vlastně tvorila výstava v regionech".

Náš tehdejší předsevzetí však mužeme uskutečnit jen částečně, protože zprávy zatím nedostaly jen z několika regionu. Patří k nim ale i region litoměřický.

Pod řídícím vedením regionu organzuovali Litoměříci sber příkladně. Předem si rozdělili úlohy, dárců navštěvovali v jejich domovech. Byla to, jak piši, zajímavá setkání a poznávání. Celkem sebrali, evidentně podchytili a popsalí 24 významné exponenty a 82 fotografií. Vše odevzdali Národnímu muzeu v Praze. Kromě toho zaspěli řadu fotografií pro instalaci výstavy v muzeích v Litoměřicích a v České Lípě. Nejvíce trojrozměrných exponátů věnovaly S. Krypková, M. Uričová, M. Dědková a E. Krejčová. Mezi nimi vyniká sokolský prapor (věnoval jej občan Mirohošť prostřednictvím O. Vašickové-Proškové, sokolský kraj), který kráčel K. Jelinek, porcentovanou jídelní soupravou od M. Uričové a hliníkový pečák M. Dědkové.

Sokolský prapor a sokolský kraj připomínají tradici sokolské jednoty v Mirohošti. Sokol byl založen již v r. 1870, rok po založení obce. Byla to asi první jednota v Rusku, jejíž vznik o čtyřicet let předcházelo pravidelné povolení zakládat v Rusku sokolské organizace.

Jídelní souprava z roku 1909 (na výstavě většinou představujeme její části) byla svatebními darem krajany M. Uričové-Tomasové z Českého Boratina. Tato rodinná památká byla za nacistické okupace zakopána na zahrádce, ukryta podobně jako mnoho jiných cenných věcí. Při osvobozeních bojových jídel z Lucka bylo na místě úkrytu patrně postaveni sovětského děla, pak přes úkryt jezdily i tenky. K radosti celé rodiny souprava až na malé poškození válku přečkal. Hliníkový pečák byl za nacistické okupace podomácku odlit z materiálu získaného ze zničené vojenské techniky. Rádne zásobování obyvatelstva tehdy neexistovalo a lidé si delali podomácku těměř vše, co ke běžnému životu potřebovali. Meli mouku, vydělávali kiží na boty, vařili mydlo, delávali kroupy.

Na Litoměřicku jsme získali hodně cenných fotografií. Nejvíce jich věnovali A. Husinová-Fofová, M. Škrabálová, A. Kohliková-Mendunová, S. Krypková, A. Janatová.

Získali jsme tak i fotografii přepravy sena přes řeku Styr v r. 1910 a Českého Boratina, kterou věnovala A. Janatová. Převaz zřizoval zdeř z občanské Boratina vždy jen na dobu sklidné sena a olaty. Na fotografii je zachycen den, když mula pořídila na volyňském krajiny. Proto také byla tato fotografie vybrána jako podklad pro plakát výstavy.

Snímek člena radioamatérského kroužku v Českém Boratině od V. Opočenského by snad nejdůležitější pozornost, když fotografie nepocházela z roku 1914, z doby pouhých deseti let po vyválečení rádia. Možná bycham mohl ve svém včítání pokračovat dalej, ale zustáváme již jen u podekování: díky za práci při sberu exponátů patří H. Somolové a M. Nováčkově,

Grafikon putování výstavy OSUDY ČECHŮ Z VOLNĚ v roce 1995 a 1996.

Ve Zpravodaji č. 9/94 jsme uveřejnili přesný grafikon putování výstavy do doby její instalace v Teplicích (dne 12. 7. 95). Podle učavených směrů mezi Národním muzeem a vystavovatelem je putování výstavy pro další období zajištěno částečně.

Místa Den vernisáže Termíny trvání

Lysá n. Labem	8. 8.	9.-10.-10. 9. 95
Broumov	12. 9.	13.-9.-10. 95
Jicín	10. 10.	11.-10.-5. 11. 95
Jaroměř	7. 11.	8.-11.-11. 95
Vysoký Mýt	17. 12.	18.-12.-14. 96
Sumperk	18. 1.	19.-17.-3. 96
Bruntál	19. 3.	20. 3.-4. 96
Nový Jičín	16. 4.	17.-4.-26. 5. 96
Olomouc	29. 5.	30.-5.-14. 7. 96
Brno *	16. 7.	17.-7.-19. 9. 96
Vyskov	19. 9.	20.-9.-20. 10. 96

*Termíny se upřesňují

Od roku 1994 byla nebo bude výstava instalována v 23 místech a stále je o ni mezi vystavovatele zájem i v těch místech, v nichž volyňští a černobylští krajani nesídli. Pro zbytek roku 1996 a pro rok 1997 se bude projednávat její instalace v dalších místech Moravy a jižních Čech. Svět náměsty poslejte na adresu:

dr. St. Slavík, Truhlářská 8, 110 01 Praha 1 nebo ing. Jiří Hofman, Lounských 8, 140 00 Praha 4.

Připomínáme, že členové Sdružení v okolí místa instalace výstavy jsou na ni vždy individuálněm pozvánkami vkládanými do Zpravodaje pečiště, alespoň do osobním stykem, plakáty a pozvánkami na vernisáž peči vedení příslušných regionů Sdružení.

dr. St. Slavík, Truhlářská 8, 110 01 Praha 1

nebo ing. Jiří Hofman, Lounských 8, 140 00 Praha 4.

Připomínáme, že členové Sdružení v okolí místa instalace výstavy jsou na ni vždy individuálněm pozvánkami vkládanými do Zpravodaje pečiště, alespoň do osobním stykem, plakáty a pozvánkami na vernisáž peči vedení příslušných regionů Sdružení.

dr. St. Slavík (NM), J. Hofman (SCV)

Putovní výstava v České Lípě (17. 5. až 11. 7. 1995)

Při sešovávání grafikou zastávkou výstavy Osudy Čechů z Volně pro rok 1995 jsme se s ředitelem muzea v České Lípě již v dubnu 1994 dohodli, že zde výstavu instalujeme i proto, že se na Českolipsku usidlilo více než 120 rodin černobylských krajany. V říjnu 1994 jsme se dovedeli, že muzeum chystá velkou výstavu o historii a současnosti bývalého vojenského výcvikového prostoru Ralsko. Právě tam, v obci Kutiřov, která se s obtížemi stává opět čistivou obcí, se usídilo kolem 60 rodin černobylských krajany. To byl důvod, proč jsme se spolu s ředitelem ing. Zdenkem Vítáčkem rozhodli, že se obě výstavy budou časově překrývat. Nejen to. Obě výstavy byly umístěny do moderně upraveného, prostorného ambitu augustiniánského kláštera v němž muzeum sídlí.

V České Lípě Sdružení region nemá, proto bylo požádáno o pomoc při propagaci výstavy vedení Litoměřického regionu a o propagaci působení mezi černobylskými krajany pak VI. Chocholous.

Vernisáže výstavy se dne 17. května zúčastnilo více než 40 osob, což zástupce ředitelky dr. Smrkové, který vernisáž řídil, mile překvapilo a zároveň poněkud zaskočilo. Situaci výřešil jednoduše tím, že se vernisáž konala i s přípitkem v bývalé kapli, která má

popisy exponátů a fotografii zajišťovali M. Novák, M. Práška, E. Ružebátská, A. Kohlíková. Místnost pro ukládání exponátů poskytl J. Vítovský-Svobodov. Evidenci všech darovaných exponátů provedla M. Dědková a pomáhala ji A. Kohlíková.

Všichni, kteří přiřadili ruku k dílu, si zaslouží dík. Proto jsme jinu jmenovatelskému článku poděkovat za pečlivost a příliš sám památky a dokumentů. Užití litoměřickém, z nichž nejzasloužilejší jsme jmenovali, vystava vznikala a dodnes se obhacuje volyňská sbírka, ukládána v Národním muzeu.

S využitím podkladů M. Dědkové a M. Nováka (SCVP region Litoměřický) upracovali J. Hofman (SCVP) a St. Slávik (NM).

Ing. J. Hofman ještě k "Seznamu", uveřejněnému v čísle 6 Zpravodaje.

Vážení čtenáři, ve Zpravodaji č. 6/95 byly uveřejněny články s výzvou, abyste na adresu autora upřesnili jméno českých dívek a žen z Volyně, které dobrovolně vstoupily do československých útváří v SSSR a dale, abyste doplnili seznam osob židovského původu, které Česi na Volyni zahráhali před vyvrážděním.

Autorovi došly několik závažných doplnění a upřesnění, za která velmi děkuji. Zároveň se omlouvá, že v článcích opomněl uvést terminy redakčních uzávěrek publikaci, pro něž jsou upřesnění potřeba. Je to říjen-listopad toho roku. Prosíte proto s přihlédnutím na adresu:

Jiří Hofman, 140 00 Praha 4 Lounských 8.

Putovní výstava v Teplicích

Dne 12. července se konala v zasedací síni teplického muzea vernisáž. Účastnilo se ji asi 50 návštěvníků, většinou našich členů, ale také zástupci městského zastupitelstva z Teplic, Krupky a pracovníci teplického muzea v čele s panem ředitelem. Pani redaktorkou napsala členka o zahájení naší výstavy do Severočeského doku.

Na vernisáž přijeli také mili hosté, předseda našeho Sdružení prof. MUDr. Dufek s chotí, mistropedagogyně Miluše Dědková a člen předsednictva Václav Kuchynka. Páti jím náš dík, neboť museli vykonat cestu do Teplic za úmorného vedenia.

Pred prohlídkou výstavy promluvil o našem Sdružení prof. MUDr. V. Dufek, výstavou nás provázela Ing. Jiří Hofman, který podal k jednotlivým expozicím obsáhlý výklad, což se všem návštěníkům moc líbilo. Po prohlídce byli všechni přizváni k malemu pohoštění, které připravila naše ženy.

Touto cestou jsem chce děkovat a rovněž za finanční příspěvky našich členů, kteří se připojily i rodinám našich černobylských krajana Příšovou a Strupinskou.

Velice nás mrzí, že vedení Teplického muzea nemá zkrátito termín výstavy o měsíc, tím jsme měli mnohem menší návštěvu. Jsou prázdniny a tak ani školy nemohly výstavu zhlédnout. Někteří naši členové byli zklamáni, že na výstavě nebyly expozity nebo fotografie, které do muzea věnovali.

Přesto měla výstava v Teplicích splnila své poslání a všechni ti, kteří měli zájem, ji navštívili. Celkový počet návštěvníků byl 215 osob. Všem se výstava moc líbila a jeden můj známý Ing. Vranýk řekl: "ta vaše výstava je moc dobré promyslená, ukazujete odchod Čechů do Ruska, jejich vykonanou práci na Volyni, společenský a kulturní život, učast v odboji v první i druhé světové válce a návrat do vlasti." My se k tomuto názoru přiklánimy a fotografie, které do muzea věnovali,

prezenta měla být slyšet v lese nějakou strelbu, ale bylo to dost daleko, takže jsme se nenadál, co se bude dít za chvíli. Jednou po obědi mi manžel řekl: "Nějak se mi to nelíbí,"

Důležité upozornění!
Členové, kteří dosud nezaplatili členské známky za tento rok, necht' tak učiní co nejdříve!

I. Malinská, pražský region

Vzpomínka na Volyně

Když se naši prarodiče rozhodli opustit české území a svou vlast a hledali obživu jinde ve světě, zvolili Volyn na Ukrajině. Snad se ani lepší volba nenabízela. Volyn, země rovinatá s četnými řekami a potoky, bažinami, březovými hájky, borovými lesy a loukami jako koberce s tisíci květy.

Milí lesy a lesáři stavěli uhlédná dřevěná obydlí. Hospodářky využávaly před svými domky na zahrádkách okrasné keře a květiny. U domů nechybely ovoce strony, studny a hospodářská stavěny.

A tak rostla i kolonie Malinovka. Její obyvatelé byli většinou zemědělci s pracovitou rukama, odborníci v pěstování chmele, ovocnáři, včelaři a nechyběl ani kovář, kolář a truhlář.

A tak dle naša nový domov i rodina mého dědečka Jana Novotného s manželkou Terezií a s dětmi Františkem, Annou a Aničkou Jan byl pracovitý, značně zemědělec. Terezie výboraňná hospodyně. Pomáhala také při parodech, vznala se v bylinkách. Závistivosti o ni říkali poněvadž, že umí čarovat, protože jejich krajíček jím dávaly hojně mléka a vše v hospodářství se dobralo. Čas plnýl jak voda v potoce. Děti dorostly a s otcem pracovaly na poli. Terezie obstarávala domácnost. Nosila široké nabírané sukni a k této utajovaly jednu událost. Když Jan s dětmi jednou po ránu odcestoval na pole, Terezie poctitila, že to, co nosí pod srdečem, se hřází na svět.

Spřesně uvádí oběd a data ho v rozbory. Připravila vše potřebné k porodu. Zvládla to sama, novorozeného chlapce vyučovala i sama sebe data do popřádku. Unavená a vysílená ulehla pak s novorozenátkem k odpočinku v pokoji.

Když Jan s dětmi přišel z pole domu na oběd, Terezie na ně z pokoju zavolala. Oběd měl v troubě a postupuje si sami. Ja jsem unavená a potřebuji si odpočinout.

Když dekyrky po obědu umly nádobí a chystalé se znova na poli, Terezie vstala, vzdala malého chlapce do náříče, věšla do kuchyně a pravila: "Mýlie Jane a mili děti, parodila já vám, pařádku, tu ho máte. Překapni bylo velké.

A tak přišel na svět můj otec Josef Novotný. Podle vyprávění Emílie Novotné napsala její dcera Marie Faltusová.

Když Němcí ustupovali

Myslim, že mladší lidé by si měli aspoň přečíst, co to byla válka. Poprvé napsu, co jsme s rodinou vytřípali, když se Němcí vracejí kamoši.

Narodila jsem se v Sofievcích, bylo to tehdys okres Nzb. Provdala jsem se do male české vsík blízko Křemencu a tam jsem zažila strašnou válku.

Když Němcí ustupovali z Ruska, na západ naši vesniči si vykopali zákopy. V těch byly asi 14 dní a chodil k nim kopuval jídel. Pořád něco chléti - vajíčka, mléko, maso a jedno na mne dokonec chléti slapečki. Já hloupně nevěděla co se může stát jsem řekla: "Je škoda zabíjet slapeček, tef, když nesou. Bylo to asi v polovině února. On řekl polsky: "Počkejte, az přijdu do Sověti, všechny vám je snědi." Já na něho koukala nevěříšně a mlécela jsem. Platili nám v markách.

Několik dní bylo slyšet v lese nějakou strelbu, ale bylo to dost daleko, takže jsme se nenadál, co se bude dít za chvíli. Jednou po obědi mi manžel řekl: "Nějak se mi to nelibí,

Víš co, vezmi dítě (děvčátko nebyly ještě 2 roky) a běž k sestře" - bydlela oba jeden dům směrem k zákopům... Oni měli zdený dům a my jen dřevěný. Rekl, že kdyby se něco stříhlo, můžeme být u ní v byte.

Manžel vykopal na dvorec jámu a na tu uvalil kus velkého stromu. Myslil si, že se tam v případě nějakého boje schovají. Měl jsme také hezký koně a muž je měl moř - rák - takže schoval do stodoly, do slamy a tam jím nosil jídlo. Měl strach, že nám koně vezmou. Malé hřibátko uvážal za hražidlo, kde také vykopal jámu. I jinak měl měsíc zakopané. Předtím jsme načerno zabiljeli, takže jsme všechno poschovali. Sádro bylo zakopané v komofu za pecí, na to jsme nahazela různé harburdi. Dřevěný skop naložený, mimo jsme zakopali ve stodole pod slamou. Doufali jsme, že nám z toho aspoň něco zustane. Aži kolem čtvrté odpoledne jsme vzládla díta a vyzrazeny jsem k sestře. Jen jsem vyslála s déckem ze vrati, zacula střelbu. Kde se vzali tu vzali byli tu Sověti, bylo jich plno a křičeli hurá, hurá ale všeud se ozývala střelba. Padla jsme na zem, díta jsem dala pod sebe a tak jsem se plížila k sestřinu stavení. Domu jsme se už vrátili nemohla, všechno bylo zaplaveno vojskem. Doplížila jsem se za dum ze západní strany, kulky nám litaly nad hlavou, když jsem stoky, možná tisíce. Bylo to něco strašného. Za jedním z domů stávala dva Němcí a stříleli zase směrem k nám. Končeně jsme se dostaly bez úhybo do stavení k sestřiným sousedům Tušinským. Tam leželi všechni na zemi a všechna okna byla vytlučena. Děti strašně kříčely a bály se a tak jsme tam leželi celou noc. Bylo nám zima a střelba neustávala. Pál vnesl směrem k Němcům hotel. Tríkrát za noc do místnosti vrzali bud Němcí nebo Sověti. Nic nám stě neudělali, ale slá a nich hrůza. Uprvale okolo třetí hodiny ráno zacula střelba utichat. Manžel s otcem přešli v té vykopané jámě a přišli za námi. Když viděli, že jsme živí, byli moc rádi. Přišli za námi sovětí důstojníci a řekli, že musíme odtud pryč, že se tu budou ještě velké boje, protože Němcí neustoupili ani o metr. Nejdříve jsme slí domu. Manžel mi po čestě řekl, že už nemáme dočista ní. Všechno je potíbit, i ty sevohanc koně zabili. Na dvorec leželi koně, krávy, jalovice i teláčků, 3 prasata, 4 ovcinky, 20 slapeček a kočka a pes. Všechno tam leželo mrtevé, jak by to bylo schválné. Vzali jsme si sebou jen ranec, perunu, bočník chleba, co měl manžel v jamě na dvorec a kousk třešněk. Jinak se k němu nedostal. Všude bylo plno vojska. Sověti už vadili moje slepicce a prasata. S plácem a hrůzou jsme odcázel k domu a na letěz jsme vedli poraněné hřibátko. Všude jsme zakopávali o mrtvý těla ruských vojáků. To mi nikdy nevymínil z paměti. Proč totiž lidé muselo zemřít proti Hitlerovi a Stalinovi zrůdy.

Nevedl jsme kam jdeme - všechny vesnice byly zaplaveny vojskem. Večer jsme dorazili do ukrajinské vesnice. Nasle jsem přistřílel u jedné staré ženy, která tam žila s hlučnou snachou. Ta stará žena na nás byla moc hodná, měla ještě dvě krávy, takže nám dala i mléko pro děti. Ustala nám na zemi. Byly jsme tam 4 rodiny. Nafíkly, že jí vjedou všechno vzali, i krmení a koně. Zůstaly jsem i jen tři dívky a téměř neměla co dát do žlabu Ale byly aspoň ušetřeni ohněm. Zůstaly jsme tam 14 dní. Pořád tam zůřily stránské boje. Spali jsme oblébení a obutí a utíkali jsem před mláďaty. A k tomu jsme byli plni vši. Někdy jsem si mysla, že bylo by lepší, kdyby nám zabil. Byli jsme hladoví. Někdy nám vojaci donesli vědro polévky z polní kuchyně. Muži chodili do rybníka loviti ryby.

Když Němcí odtáhli, rozhodli jsme se, že se vrátíme domů. Vojáci nám ale řekli, že Němcí

ještě sedí v zákopech. Řekla jsem: "At' nás zabijou, stejně bychom tu umřeli hladý." A tak jsme šli do naší vesnice. Zastavil jsem se hned v prvním domku. Tam žili ve sklepě dva stáří lidé a řekli, že tam můžeme zůstat. Nebylo ale co jist. A tak naši muži řekli, že u nás na dovoz leží ty mrtvě krávy. že se tam vyrávají a přinosis nejaké maso. My ženské jsme je nechtěly pustit, ale oni si nabrousili nože a šli. Podalří se jim to. Přinesli kusy masa, ale černého jako bota. Ale cítit to ještě nebylo, v noci byly mražky. My ženské jsme to vyrávaly, a upékly sekanou, všechni jsme se najedli a nikomu nic nebylo.

Pak přišli dva důstojníci řekli, že můžeme jít domů, že Němci odštíhlí. Šli jsme tedy domů. Byl to všeobecný? Ale nebyl zrovna jen zrovna. Hůt na tom byli chudáci, co jiné nebyla ani steecha nad hlavou.

Ke své radosti jsme zjistili, že to, co jsme zakopali, bylo v pořádku. V komoře za pecí pod bramborovými slupkami bylo sádro a i maso maložené pod slámostou bylo v pořádku. Měli jsme tedy aspoň něco.

Ná jaře nebylo co sit, ale lidé, zvláště Ukrajinci, nám hodně pomohli. Neříš se mi, když někdo o tečto hodných lidech mluví osklívě. Nám velmi pomohli. Oni také mnoho zkusili. Němci nikoho nešetřili a Sověti také ne. Za Stalina přišli mnoho mladých lidí pryč. A ty, kteří přišli válku. Stalin nechal popravit. Živých zůstalo jen málo.

Ale to byla jiná kapitola, co strachu jsme užili za Stalina...

Ještě se zmínili o tom, že po návratu domů násli chlapi sebrali zbylé koně a svázelci zabité. Za vesnicí vykopali jámu a pohřbili tam 70 Sovětů a 2 Němců.

Anna Krátká roz. Žáčková ze Sofieky, provdaná do venuše Belecká Dolina u Křemence.

Pel-Mel na volyňské téma

*Dne 14. dubna 1944 při útoku sovětských vojsk na městecko Torečí u Lucka zasáhla na jejich podporu úspěšně minometný oddíl „zformovaný před několika týdny“ z volyňských Čechů. Nováčci si vedli velmi úspěšně a sklidili pochvalu příslušného sovětského generála za rozprášení německého protitoku.

*Začátkem roku 1907 – přesnější 6. únoru, byl do svých dlaní Rusku zvolen hlinký občan Jan Drbohlav. Ze 194 opravňených vojínců mu došlo svůj klas 181. Jan Drbohlav patří k předním českým menšinovým pracovníkům v Rusku a národil se v Libinu na Jičínsku.

*O velikonočích v roce 1944 banderovci údajně zavrázdili 40 Čechů v Janově Dolině na Volyni – známém městečku s přirodním čedičovým titarem a velkolemem. Není přesně známo, nakolik je totiž tvrzení pravdivé a zda se zachovali svědci této události. Přihláší se někdo z pamětníků?

* "A na práh domova" se jmenují vzpomínky Karla Richtera, příslušníka čsl. armádního sboru v SSSR. Uvádí se v nich mj. že dne 17. března 1944 se objevil ve stavu čsl. brigády, která v té době byla roz mistřena v městečku Dětkevici v Rovni. Alexandr Pánek, fotograf ze Zdobňanova, a projevil zájem vstoupit do brigády i s manželkou Marií. Patřil k prvním Volyňákům, kteří do Dětkevici přišli, a byli přijati gen. Svobodou.

*Známý přítel volyňských Čechů Jindřich Dušek z Líbusé u Prahy, poštovní uředník, který byl náš redaktorem časopisu Probulzén, vydávaném jeho nákladem pro volyňské Čechy, věnoval v roce 1938 pamětní knihu volyňské mládeži nazvanou Zlatá kniha praporu čsl. mládeže na Volyni v Polsku. Není nám dnes známo, jaký osud touto kronikou stál, kdo byl pověřen jejím vedením, co v ní bylo zaznamenáno a zda nebyla nakonec zničena. Najde se ještě pamětník, který by moohl,

pořád na některé otázky uspokojivě odpovědět?

*Dne 2. října 1907 vypukl v české obci Podhaje pozár. Zničil 35 domů i se stodolami a téměř celkovou úrodu obilí. Byl to největší pozár, který postihl české osadniny na Volyni.

*Autor této drobnice z dějin vol. Čechů dostal rádu dotazu na osobnost JUDr. Václava Vondráka, i když o něm bylo ve Zpravidla zvěřeně širší pojednání. Václav Vondrák byl jedním z nejaktivnějších českých menšinových pracovníků na Volyni - pracoval v Sokole, českém školství, divadelnictví, věnoval se hudebě, redigoval menšinový časopis, byl českým zástupcem v guberniální radě, předsedou čsl. vojenského výboru v první světové válce atd. Narodil se 6. února 1880 v Semidubech u Dubna v rodině zámožného sedláka. Koncem první světové války se dostal do sporu s představitelem Svazu českoslovanských spolků na Rusi a s česk. G. Masarykem, a nakonec byl z činnosti české menšiny vyloučen. Po válce napsal několik historico-potřebníkých knih a úvah o odboji. Jeho poslední práce nazvaná Vondrák kontroly Masaryk vyslá český v roce 1958 v Německu v Kolíně nad Rýnem. Václav Vondrák zemřel 4. 7. 1962 v Santiago de Chile.

* Josef Bursík – příslušník čsl. vojenské jednotky v SSSR, který byl jako jeden z prvních vyznamenán titulem hrdina SSSR, vydal v r. 1992 v Praze své paměti nazvané Nutliv oběti. V závěru se v ní také zmíní o Vladimíru Palíčkovi ze Zdobňanova, který v současné době zastává funkci jednatelna národného Sdružení.

*Před první světovou válkou bylo na Kavkaz devět českých vesnic a osad. Například v Kyrillově žilo 53 českých rodin, v Pavlovce 40 českých rodin, v Udal'mirovce a Mefodijovce po 35 rodinách, v Tikoze, Těšibě a Glebovce po 30 rodinách. Pro velmi těžké životní a ekonomické podmínky se ještě před první světovou válkou většina Čechů odstěhovala do jiných míst v Rusku. Rostislav Hlaváček

Náš jubilanti

Dne 29. července, do krásného prostředí kulturního domu v Ujezdu u Uničova pozvali Jan Ničec a Jaroslava Nicová z Brna přibuzné a známé na oslavu svých 85. a 50. narozenin. Jaroslava řekla: "Lépe se sejít když můžeme, než když musíme v černém" – a měla pravdu. Setkání bylo vynikající. Plno květin, krásně prostřené stoly po 60 lidí, dobré víno při hudebě p. Egra z Uničova a další nálad a zpěv až do konce. Dík za šťastný den!

Oiga Kadává s rodinou

Krajanka Marie Šimsová z Moldavy nyní bytem Jeseník se dožije 28. 10. 87 let a panem Doležel 31. 12. 65 let. Krajanka Alena Hubinková, rodáčka z Kopany, bytem Podolí 31, se dožila 24. 7. 35 let. Jan Fris, rodák ze Stavešic, přítel volyňských Čechů, bytem Jeseník, se dožíl 28. 6. 85 let. Evženie Krejčíková z Hrušvice se dožila 2. 9. 81 let a Jaroslav Ludvík Bakovec 4. 9. 70 let.

Dlouhá a mnoho zdraví a spokojenosti přeje jménem mohemelského regionu

Emilie Jarmarová

Ke krásnému životnímu jubileu 87 let řetež Soni přeje hodně zdraví, pohody a radosti ze zahrádky

netef ze Šumperka (Libuša Vávrová)

V letošním roce se dožili významných životních jubilej manželé Bendovi z Mladějovic na Olomoucku. Josef Bend, rodič z Podeurkova, oslavil 9. 2. 1995 své 65. narozeniny a Helenu Blažkovou, rož. Bohuslavovou z Červuka oslavila 7. 8. 60. narozeniny. Oběma slavněným upřímně gratuluji a do dalších let hodně zdraví, životního optimismu a spokojenosti přeje Stanislav Bendl a dcera Jarmila Kosinová s rodinami.

Jubilanti regionu Karlovy Vary

Anatol Samoluk z Dubna bytem v K. Vařech se dožije 8. 10. – 75 let. Halina Javůrková z M. Zubovštíny bytem v Rovně u Sokolova 21. 10. – 55 let. Alexandr Horský z M. Zubovštíny bytem v Nové Kr. 25. 10. – 70 let. Lidie Solomková z M. Zubovštíny, bytem v N. Roli, 17. 10. 45 let. Marie Skobliková z Kvassilova, bytem v K. Vařech 25. 10. – 70 let. Marie Vegrichtová z Holovné České se 28. 8. dožila 70 let. Ludmila Tichá z Kvassilova 2. 9. – 65 let. Evženie Kašparová z Horodýšte 7. 8. – 65 let. Josef Prokupček nar. v Lucku 5. 8. – 75 let. Larisa Zábranská nar. v Sokolově na Volyni 14. 7. – 65 let. Adolf Pospíšil starší ze Zelenky 14. 7. – 90 let.

Do dalších let jménem regionu přeje hodně zdravíka, štěsti, spokojenosti a dobré pohody
Věra Pelcová

22. července oslavila naše členka Táňa Kirchnerová 70 let. 13. září oslavila Naďa Bráthová také 70 let. Ohb se zúčastnila bojů v 2. světové válce a nyní pojednává v našem regionu od jeho založení. Přejeme jí mnoho štěsti, spokojenosnosti, ale hlavně pevně zdraví do dalších let.

Za celý žatecký region Kamila Ondrová

Zároveň chci popřát milé rodáčce a přítelkyni Toníce Kramník z Prahy ke jejím šedesátinám, které slavila 10. září t. r. Mnoho zdravíka a všechno jen to nejlepší přeje

Kamila Ondrová

23. 7. 95 se dožila 70 let paní Marie Jankovcová z Kupičova, bývalá spojarka tankové brigády východní armády, bytem v Kadani. Všechno nejlepší, hodně zdraví a dobré pohody přeje

bratr s manželkou

V chomutovském regionu se nám v minulém čísle vlovloudily ne náš vinou chyb v údajích jubilantů. Panu Korábovi a panu Tomáškovi bylo 80 let a oba jsou členy chomutovského regionu. A aby ho bylo víc, jestě bylo špatně přetěno jméno pl. učitelky Larisy Brdové, též osmdesátičet. Omlouváme se, ale někdy se z rukopisů, da jmeno špatně vyuříšit! Prosíme, pište strojem nebo hukým písmem. Díky – redakce

Moravskokrumlovský region ŠČVP zdraví své členy, kteří se dožívají ve stětu čtvrtého významného životního jubilea. Jsou to:

Zdena Dufkova z Lodenic – 6. 7. 65 let, Emilia Svatohárová ze Šumic – 11. 7. 80 let a Josef Hybler z Olbramovic – 28. 9. 70 let.

Do dalších let hodně zdraví, osobní i rodinné pohody všem za moravskokrumlovský region přeje

Václav Kašicek

Ve druhém pololetí 1995 slaví své polkulaté i kulaté narozeniny titenem člena Severovármavského regionu:

Vladimír Kratochvíl, Studénka, 11. 7. – 50 let. Jaroslav Suchánek, Cetládná, 15. 7. – 55 let. Václav Kubíšta, Krnov, 17. 7. – 50 let. Emilie Janischová, Studénka, 21. 7. – 65 let. Rostislav Roztoček, Opava, 20. 7. – 60 let. Vladimír Bradna, Studénka, 28. 7. – 75 let. Cecília Baborová, Nový Jičín, 20. 8. – 75 let. Stanislav Kopecký, Hradec, Životice, 19. 8. – 45 let. Josef Heller, Krnov, 28. 8. – 65 let. Jaroslava Barvíková, Studénka, 2. 10. – 55 let. Vlasta Fáborská, Opava, 28. 9. – 50 let. Stanislav Kím, Hukovice, 26. 10. – 70 let. Helena Blažková, Liptáň, 1. 11. – 70 let. Marie Seitlová, Nový Jičín, 11. 11. – 55 let. Barbara Mikulenková, Vítov, 24. 11. – 70 let. Anastázie Blažová, Luhacovice, 25. 11. – 70 let. Antonie Honěcková, Arnultovice, 12. 11. – 60 let. Václav Mašek, Čaková, 7. 12. – 60 let. Vlasta Jeníková, Třemešná, 4. 10. – 60 let. Jirina Dubcová, Suchdol n. Odr., 14. 12. – 65 let. Miroslav Břeh, Kočířov, 1. 11. – 65 let.

Vše nejlepší, hodně zdraví a životního elánu jim přeje regionální výbor.

V. Dubec, V. Samec

Dne 1. července tr. oslavil významné životní jubileum "70 let nás velmi obětavý tajemník Vladimír Pospíšil" z Duchcovy, původem z obce Noviny České. Velel se věnuje našim černošským krajancům v Oseku. Do dalších let pevně zdraví, štěstí, spokojenost a životní elán do další prvečky ve Sdružení za členy regionu přeje Bižovský

Náše řady opustily...

Hluboce žáremonec oznamujeme všem přátelům a známým, že po delší nemoci dne 3. - 1995 zemřel nás manžel, otec, farář a předák pan Alois Hegeričký v věku 89 let, bytem v Chomutově, rodák z Novokrajevce na Volyni.

Za pozůstalé manželka Marta.

Za Sdružení Chomutov projevujeme všem pozůstalým hlubokou soustrast.

Jiřina Kačerová, vedoucí regionu,

Alexandr Hloušek, matrakří regionu

Dne 24. srpna zesnula paní Marie Kotková z Liberce ve věku 92 let. Byla jednou z nejstarších členek Svazu přátel, rodák z Kvalštevova. Budeme vzpomínat!

Za zátecký region Olga Kadavá

Dne 20. 8. 95 zemřel náhle ve věku 82 let kraján z Miroslově na Volyni Mikuláš Průša, t. č. bytem v Roudnici n. L.

Za fařistické okupace na Volyni pracoval v ilegální organizaci Blanik jako střelný důstojník. Byl příslušníkem Svatoborských armády a v bojích u Dubk byl těžce raněn a přišel o nohu.

Po rekonvalencích se velice aktivně zapojil do budování miroslého života. Při svých zodpovědných funkciích v miroslenském resortu v Litoměřicích a Pardubicích byl také důvodovým překladatelem v jazyce polštině, ruském a ukrajinském a tuto funkci plnil do posledních dnů svého života.

Dne 25. 8. 95 mu byl vystrojen vojenský pohreb s veskernými poctami, voz. hudba i dělostřeleckým saluvenem. Tento poklýk a důstojný obrad ponáhli zajistit krajancům ŠČTP a členové ČSBS pan Čáslav Kuchařká a p. Miroslav Novák ve spolupráci s plk. Nerudou z voj. posádky Roudnice n. L. a dalšími členy ČSBS.

Všem za obětavé přispění k tomuto důstojnému rozlučení, za úctači, vyjádřenou soustrast a hohaté květinové daru mnohokrát dekuje manželka svého "Hradce". Naděžda Průšová

Dne 3. května 1995 ve věku nedožitých 71 let opustil náš řadu nás kamarád a spolubojávek, příslušník tankové brigády v SSSR samopalník Vladislav Tresler ze Suchdolu nad Odrou, naroden na Volyni ve Mstětině Českém. Cest jeho památky!

Za výbor severomoravského regionu SCVP
Dr. Vladimír Samec, předseda regionu
Václav Dubec, tajemník regionu

Prosim, přijměte vřelé poděkování za projevovanou soustrast nad umrím meho nejdříveho manžela Leona.

Dík patří: Václavu Dubcovi a Dr. Vladimíru Samecovi - SCVP severomoravského regionu
Antonínu Hončíková

Opozděně zaslíbil krajancům smutnou zprávu, že dne 21. 1. 1995 zdelež němila ve věku 77 let mrtva manželka Alexandra Lišková, nar. 24. 4. 1918 - rodáčka z Podlesík v Rovni.

Její manžel Jan Liška byl příslušníkem Čs. armádního shoru a bojoval u Dubky. Rovněž rodák z Podlesík (zemřel 23. 1. 1987). Manžinka byla členkou ČSBS, členkou Sdružení

a odběratelkou Zpravodaje. Od přesídlení v ro. 1947 bydleli v Libině okr. Šumperk.
Miroslav Liška

29. 8. 95 zemřel po dlouhé a též nemoci ve věku nedožitých 69 let nás člen a kraján, bývalý příslušník východní armády, pan Alexander Mašák bytem v Jirkově.

Za region Chomutov: ved. Jiřina Kačerová, Alexander Hloušek, matrakří

Dne 15. 9. 95 po delší nemoci ve věku 82 let zemřel nás kraján pan Janchářka z Újezdů u Uničova, původem z Hlinska. Byl příslušníkem Rudé armády do roku 1942 a poté byl 5 let ženou na Sibiři. Krajané z Újezda projevují upřímnou soustrast.

Za uničovský region Vladimír Romanenko

Dne 13. července 95 zemřel v nedožitých 67 letech pan Václav Pallon, duchověc z Loštice. Rodák z Hrušovice na Volyni. Rozenecila se s ním manželka, matka, příbuzní, ráda jeho přátel z Volyně a sousedi z Loštice. Jeho krasnodln povaha a zivot působily věty v zařízení smutněho oznamení: "Jak tisť žil, tak tisť odšel, skromný ve svém životě, moudrý ve své lásku a dobrotě". Emilie Pallová, manželka S panem Pallon se též lonci mohelnickým regionem.

Nekrolog region Cheb

Ve věku nedožitých 68 let zemřel ve vojenské nemoci v Karlovcích Václav kulturní dělník národného Sdružení ppl. v. v. Jiří Křivka. Narodil se v rodné českého učitele Alexandra Křivky, který byl itačníkem prvního odboje jako rusky legionář. Ve vlasteneckém duchu vychován svým synem Jiřím a dcerou Jirinou, kterí společně vstoupili do čsl. zahraniční jednotky v Sovětském S. sv. z něj proslul slavnou bojovou cestou, aby pomohli osvobodit porobenou vlast.

Bratr Jiří byl po válce zaměstnán na Okresní vojenské správě v Alši a později v Chebu. Ve výboru chebského regionu pracoval až do jeho vzniku. Své organizační schopnosti uplatnil při setkání krajanců v Chebu i při jiných příležitostech. Naposledy to bylo při předávání pamětních medailí RF v Dolním Zandově, kdy jménem vyznamenaných spolubojovníků poděkovával za projevenou pozornost.

V rodinném krhu se z něj rozcíloucí pravoslavný arciděkan z Františkových Lázní.

Věčná paměť zemřelému bratu Jiřímu.

Jak

Penžní dary do regionu Karlovy Vary:

Mgr. Marie Černávská z M. Zubovského bytem v H. Slávkově - 100 Kč Vladimír Ulrich z M. Zubovského bytem v Sokolově - 100 Kč. Helena Povysílová z Dubna bytem v Ostrově n. Ohři - 100 Kč. Mikuláš Volný z Šusvětík bytem v Nové Roli - 50 Kč. Ferdinand Vrbata z Plechové - bytem v Německu - 250 Kč.

Všem dárce za region děkuje Věra Pelcová

DARY na konto

SDRUŽENÍ a TISKOVÝ FOND (do 31. 8. 1995)

SDRÚŽENÍ:
manž. Hrdličkoví z Kadánu - 150 Kč

TISKOVÝ FOND:

Noskova Marie, reg. Praha - 100 Kč. Kabelevá Marie, reg. Poběžiny - 100 Kč. Vlasimír Jelinek z Jirkova - 100 Kč. Tatjana Zavlečová. Zátec - 100 Kč. P. Kytl. Mašťov - 50 Kč.

Za olomoucký region ze setkání k 50. výročí osvobození - 2000 Kč - předal Vlad. Tengler. Jirina Skalková - Holštajnová, Ondřej Louček - 150 Kč. Jirina Kimlová z Hukovic - 100 Kč. Emilie Kimlová z Hukovic - 100 Kč. Vladimír Vacek, Fulnek - 500 Kč. Rostislav Roztočil, Opava - 100 Kč. Viktorie Ivanová, Opava - 50 Kč. Milada Žemanová, Opava - 50 Kč. Ludmila Čechová, Opava - 50 Kč. Věra Hřeková, Opava - 50 Kč. Ferdinand Vrbata z Plechova, t. č. bytem v Německu - 300 Kč. P. Votava, Mat. Lázně - 500 Kč. Matka Vegrichtová, reg. Chomutov - 200 Kč. Slavomír Sucharček, reg. Brno - 230 Kč. Marie Potůžková, Pnětluky, pr. Ročkov - 100 Kč. Olga Vrbová, reg. Brno - 200 Kč.

OPRAVY chyb ve initech dílu nebo dílech:

V. ē. 6 Zpravodajce v dírech na tisk, fond bylo chybě vedený jméno v regionu Domálicko ing. Vladimír Kubr - 150 Kč - spravně je to Ing. Vladimír Kabr.

V. ē. 5 chybě vedený dary: Jaroslav Novák USA - 10 USD - spravně 5 USD. Manžel Springlovi USA chybě 10 USD - spravně 20 USD. U Ing. Lešnerové, region Teplice neuvedený datum na tiskový fond - 200 Kč.

K chybám dochází hlavně spárovou četností údajů - redakteur se přesto omlouvá

Volkovský Sokol

Jako k žádce vezanty na Volyni, tak i ve Volkovské nechyběla mužskánská kapela. Čakov byla jednou ze největších vesnic na Volyni s počtem 356 obyvatel, a jestli k ní patřily přidružené vesnice Kráky, Kočánky, Červíkovka, Nechvalice, Novina, Černý les, Jablonovka. Nechybel ani hasičský sbor, česká škola, pivovar a jiné objevy, obecného nemoceňství, lekárna, 24 domů, 2 mlynů a byly i konceptní věkovi remeslníci. Jak jsou se zl. zmínil, byla tu i Sokolská jednota, 5 kapely.

Sokol měl 50 členů. Byl založen v roce 1928. Jednotcem byl pan Josef Nováček, který byl zakladatelem jednoty s p. Martinkem z Kvásilova. Náčelníkem byl Josef Hlasička, záku bylo 30. dětinství 40. Starostou byl Rudolf Mařáek. Během své existence jednotu usporádala řada veřejných cvičení. V letech 28, 29, 31, 32 se konaly návštěvky v Dobru a také na zahradě paní Förthové, čevičidle Sokola. Čevičidle byl i Vl. Lang, Hora a Fort a Josef Formánek. Z téby byla Růžena Hudečková a Marie Nováček.

V roce 1932 byla skupina volkovských Sokolů na X. sletu v Praze v roce 1938 byl hr. Mraček, Vil. Fort, Jos. Hlasička, Marie Nováček, Růžena Hudečková a Jaroslava Šulcová. V olivovní cyklovi cvičili i v jiných vesnicích jako v Miroslavi, Kvásilově, Vývy Hrbince. Ve Volkově se pořádaly každým rokem akademie.

Zpomínám, jak bylo v slavnostním Míru otec vyřázel plakáty s hruškovou sokolou, jak drží ve správě čímkou a nad ním byla incuba Sokola. Na roho Píksova domu směrem k Široké ulici, která byla ryzé česká, byla skříňka vyplácena černým papirem, v té svítila žárovka a osvětlovala velkou incudu Sokola. Sežádalo bylo ve Skolní ulici. Vepředu sláhu hrušta, že miží i v sokolském uboru, pak ženy Propor neustali paní Marie Nováček. Pak následovaly dorostenky, dorostenky, za nimi záci a žádky. I šíčkou v sokolských krajoch. Řeď pravou díl se bratří Jos. Hlasička ve slavnostním kroji. Hudba vyhrávala sokolské pochody a pravidlo sel přes nájemní směrem na Širokou ulici na Förthovu zahrádku. Prostranství bylo vyzýpáno písemem, kolem byly lavice, které měly vyráběny v truhelské dílně u p. Zumra. Byla připravena i tribuna pro čivátele. Muži a dorostenky cvičili na brodilech, ženy pak s kulečníkem a svíhdely. Žížkyně s varečkami a žáci s tyčemi vytvářely skupinky a sesedy. Bývalo to tak pekně, že se na to nelází zapomenout.

Petr Blažek, volkovský ohlášení